

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням вченої ради
Інституту педагогіки
НАПН України

від «23» листопада 2020 року,
протокол № 11

Голова вченої ради
О.М. Топузов

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок та умови обрання вибіркових дисциплін здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті педагогіки НАПН України

Київ-2021

I. Загальні положення

1. Порядок та умови обрання вибіркового дисциплін здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті педагогіки НАПН України (далі – Порядок, далі – Інститут) розроблений з метою конкретизації процедури формування переліку та вивчення здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії (далі - Аспіранти) навчальних дисциплін із циклу вільного вибору для реалізації прав здобувачів вищої освіти встановлених Законом України «Про вищу освіту» та відповідно до «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261, «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, інших (чинних) нормативно-правових актів, документів МОН України та Інституту.

2. Освітній процес підготовки аспірантів регламентований освітньо-науковою програмою й навчальним планом, які розробляє гарант програми разом з проектною групою. Для конкретизації планування й організації навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план.

3. До переліку дисциплін робочого навчального плану входять нормативні дисципліни, дисципліни за вибором наукової установи, що є обов'язковими для вивчення аспірантами даної спеціальності та дисципліни вільного вибору, які аспіранти обирають самостійно.

4. Вибіркові навчальні дисципліни, або дисципліни вільного вибору - це дисципліни, які вводяться Інститутом для здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та спеціалізаціями, сприяння в організації індивідуальної освітньої траєкторії навчання аспірантів за обраними спеціальностями, більш повного задоволення освітніх і професійних потреб, що визначають характер майбутньої діяльності аспірантів сприяють академічній мобільності аспіранта й формуванню його компетентності відповідно до вимог ринку праці.

5. Обсяг вибіркового дисциплін становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньої програми даного рівня вищої освіти.

6. Вибір дисциплін варіативної частини освітньої програми аспірант здійснює при формуванні індивідуального навчального плану, який є основним робочим документом аспіранта.

7. Індивідуальний навчальний план розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні та вибіркові навчальні дисципліни, обрані аспірантом, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки доктора філософії, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення навчальних дисциплін, що

визначають зміст освіти за певною спеціальністю та системи оцінювання (підсумковий контроль знань, державна атестація аспіранта).

8. Вибіркові дисципліни представлені в навчальному плані відповідної спеціальності групою альтернативних навчальних дисциплін, що вивчаються в конкретному семестрі і є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю. Аспірант даної спеціальності в обов'язковому порядку обирає з цієї групи ті дисципліни, які вивчатиме упродовж навчального року. Кількість вибраних дисциплін визначає гарант освітньо-наукової програми.

9. Аспірант має право обрати навчальні дисципліни із запропонованого переліку, або будь-які дисципліни навчального плану іншої спеціальності, які відповідають необхідному обсягу кредитів та вивчаються у відповідному семестрі. Якщо аспірант обирає дисципліну з навчального плану іншої спеціальності, він зобов'язаний узгодити цей вибір з гарантом програми та виконувати в повному обсязі всі види робіт, передбачені навчальним планом своєї спеціальності.

10. Обсяг кожної вибіркової дисципліни становить, як правило, 1 кредит ЄКТС. Формою підсумкового контролю вибіркових дисциплін є зазвичай залік.

11. Перелік вибіркових дисциплін в навчальних планах щорічно затверджуються на вченій раді Інституту.

12. Затверджений перелік вибіркових дисциплін розміщуються для ознайомлення аспірантів на офіційному сайті Університету. У Переліку повинно бути зазначено короткий опис змісту дисципліни, цільове призначення (спеціалізація), можливі компетенції та відділ, що викладатиме дисципліну.

13. Норми цього Порядку поширюються на аспірантів Інституту денної та заочної форми навчання всіх спеціальностей.

Навчально-методичне забезпечення вибіркових дисциплін

14. Викладання вибіркових дисциплін можуть здійснювати всі відділи Інституту за умови забезпечення високої якості організації освітнього процесу. Основними критеріями є: кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг); навчально-методичне забезпечення (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); матеріально-технічне забезпечення.

15. Перелік вибіркових дисциплін узгоджуються з освітньо-науковими програмами та навчальними планами. Гаранти освітньо-наукових програм разом з групою забезпечення щорічно до вересня поточного року складають навчальні та робочі програми з дисциплін на кожний новий навчальний рік, готують методичні, довідкові, інформаційні матеріали щодо змісту кожної вибіркової навчальної дисципліни.

16. Перелік дисциплін вільного вибору на наступний навчальний рік періодично переглядається й оновлюється гарантом програми відповідно до сучасних вимог. Пропозиції щодо змін формуються з урахуванням пропозицій

гарантів програм, запитів аспірантів, стейкхолдерів і державних стандартів. Зміни затверджуються на вченій раді Інституту.

17. Узагальнена інформація про вибір здобувачами вибіркового дисциплін передається завідувачу/завідувачці аспірантури для розрахунку навчального навантаження викладачів і формування розкладу занять.

Реалізація вільного вибору аспірантами навчальних дисциплін

18. Формування груп аспірантів для вивчення вибіркового дисциплін на наступний навчальний рік починається з ознайомлення переліку вибіркового дисциплін, визначених освітньо-науковою програмою. Аспіранти мають право звернутись до гаранта програми, або у відділ аспірантури за детальною інформацією про вибірково дисципліну, ознайомитись з навчальними та робочими навчальними програмами дисциплін, а також навчальними планами підготовки фахівців з інших спеціальностей.

19. Вибір дисциплін здійснюється аспірантами самостійно, шляхом подачі письмової заяви (*Додаток 1*) на ім'я директора Інституту педагогіки.

20. Заява зберігається в особовій справі аспіранта упродовж терміну навчання.

21. На підставі поданих заяв до 15 жовтня поточного року гарант програми й завідувач/завідувачка аспірантури формують академічні групи за обраними дисциплінами (*Додаток 2*).

22. Якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни не сформувалась академічна група, то таким аспірантам надається можливість індивідуального вивчення цієї дисципліни за взаємоузгодженим графіком консультацій з викладачем.

23. Аспірант, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибіровими дисциплінами, має право визначитися упродовж першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

24. Аспірант, який не визначився з переліком вибіркового дисциплін й не подав заяву у визначені терміни, буде записаний на вивчення дисциплін, які гарант програми вважатиме необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.

25. Аспірант в односторонньому порядку не може відмовитись від вибраного і затвердженого вченою радою Інституту переліку дисциплін. Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість, за що аспірант може бути відрахований з Інституту.

26. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркового дисциплін, інформація про вибірові дисципліни фіксується в індивідуальному плані аспіранта й стає для аспіранта обов'язковою.

Процедура перезарахування кредитів

27. У разі поновлення або переведення аспіранта перезарахування вибіркового дисциплін здійснюється вченою радою Інституту на підставі витягу з протоколу засідання групи забезпечення відповідної спеціальності.

28. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови однакової кількості кредитів, або спорідненості здобутих компетентностей.

29. Випусковий відділ може дозволити аспірантам програм академічної мобільності зараховувати вибірккові дисципліни, які прослухані в іншому університеті-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в Інституті.

30. Зміни та доповнення до Положення вносяться й затверджуються Вченою радою Інституту.

Додаток 1

Директору Інституту педагогіки НАПН України

(прізвище, ім'я, по батькові)

Аспіранта року навчання, спеціальності

(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАЯВА

на вивчення навчальних дисциплін за вибором
на 20__ / 20__ н.р.

Прошу затвердити в індивідуальному плані здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ступеня доктора філософії для вивчення зазначені вибіркові навчальні дисципліни:

1. _____
(вказати повну назву дисципліни)
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

дата

підпис

Додаток 2

Директору Інституту педагогіки НАПН України

(прізвище, ім'я, по батькові)

Гарант освітньо-наукової програми

(прізвище, ім'я, по батькові)

Службова записка

Прошу затвердити наступний перелік обраних аспірантами навчальних дисциплін вільного вибору

Назви дисциплін	Викладач	П.І.П. аспіранта

Підстава: подані заяви аспірантів

Гарант програми

Зав. аспірантурою